

Perfektum

18. lekce

PURRFECT TENSE

laudabam
chválil jsem

laudo
chválím

laudabo
budu chválit

Plusquamperfektum

Imperfektum

Perfektum

Prézens

Futurum II

Futurum I

laudaveram
(předtím) jsem pochválil

laudavi
pochválil jsem

laudavero
(až) pochválím

liti, lesknouti se; part. *candens* v platinosti adj. běloskvoucí, zářivý: c. *elephantus V* (= slonová kost); *saxa candentia H* t. j. křídové skály; *villa c. H* mramorem zářící (t. j. z bílého mramoru); *de candentibus atra facere O* z bílého učiniti černé; = spec. (do běla) žhavý, řeřavý, rozpálený: *candenti carbone capillum adurere C.*

candēscō, ere, canduī, — [*candeo*] rozzařovati se, zaskřívati se (bílým leskem); = spec. (do běla) rozpálovati se, řeřavěti: *aër canduit O.*

candicō, āre [*candeo*] bělati se.
candidātōrius, a, um [*candidatus*] uchazečský C.

candidātus, a, um [*candidus*] oděný bílou togou, bíle oblečený; subst. mask. uchazeč o úřad, kandidát (poněvadž se uchazeči odívali togou běloskvoucí barvy): c. *consulatūs L* o konsulát. Za cís. doby *candidati* vojáci tělesné stráže císařovy Am.

candidē, adv. [*candidus*] **1** jasně bíle, sněhobíle **2** metaf. upřímně, poctivě.

Perfektní kmen

- tvoří se od něj aktivní tvary perfektních časů
- ve slovníku na 3. místě
 - 1. osoba singuláru indikativu **perfekta** aktiva
 - po odtržení koncovky *-ī* získáme perfektní kmen
- konjugace už nehraje roli!

Perfektní kmen

- zakončení na v
 - laudō, āre, **laudāvī**, laudātum „chválit“
- zakončení na u
 - moneō, ēre, **monuī**, monitum „napomínat“
- zakončení na s
 - scrībō, ere, **scrīpsī**, scrīptum „psát“
 - regō, ere, **rēxī**, rēctum „řídit“
- prodloužení vokálu v kmeni
 - legō, ere, **lēgī**, lēctum „číst“
- reduplikace
 - currō, ere, **cucurrī**, cursum „běžet“
- shoda
 - dēfendō, ere, **dēfendī**, dēfēnsūm „bránit“

Perfektum

- ukončené děje v minulosti
 - např. *laudāvī* „pochválil jsem“ (a už to nedělám, hotovo, šmitec)
 - překládáme **dokonavými slovesy**
 - (původní indoevropský aorist – sloučil se s perfektem)
- nebo těsná souvislost se stavem v přítomnosti
 - např. *cōgnōvī* „poznal jsem“, tedy „vím“ (výsledek stále trvá)
 - (původní indoevropské perfektnum)

Perfektum

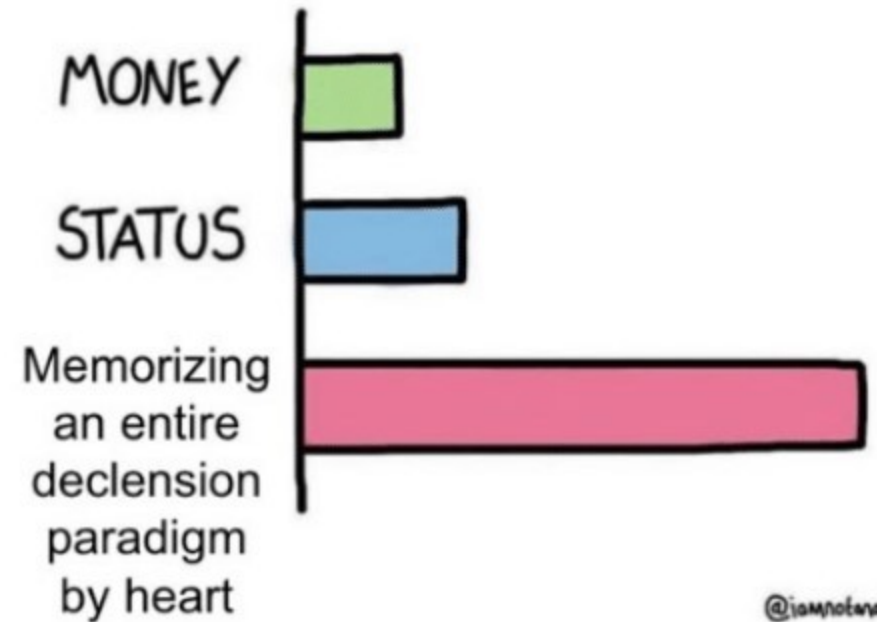
sg.	1.	laudāv- ī pochválil jsem	monu- ī napomenul jsem	scrīps- ī napsal jsem	lēg- ī přečetl jsem	pepul- ī zahnal jsem	dēfend- ī ubránil jsem
	2.	laudāv- istī	monu- istī	scrīps- istī	lēg- istī	pepul- istī	dēfend- istī
	3.	laudāv- it	monu- it	scrīps- it	lēg- it	pepul- it	dēfend- it
pl.	1.	laudāv- imus	monu- imus	scrīps- imus	lēg- imus	pepul- imus	dēfend- imus
	2.	laudāv- istis	monu- istis	scrīps- istis	lēg- istis	pepul- istis	dēfend- istis
	3.	laudāv- ērunt	monu- ērunt	scrīps- ērunt	lēg- ērunt	pepul- ērunt	dēfend- ērunt

Perfektum slovesa esse

sg.	1.	fu-ī „byl jsem“
	2.	fu-istī
	3.	fu-it
pl.	1.	fu-imus
	2.	fu-istis
	3.	fu-ērunt

- ve složeninách může docházet k hláskovým změnám
 - např. adsum, adesse, affuī

WHAT GIVES PEOPLE FEELINGS OF POWER

@iamnotanartist

Jak na to?

Nebojte se využívat online nástroje
k určení tvarů

- [William Whitaker's Words](#)
- [Perseus](#)
- [Collatinus](#)

